

Yurtdışında eğitim firmalarına verilen aracılık ve danışmanlık hizmetlerinde belge düzeni

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.18.02-32229-7629-74
Tarih	15.02.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.18.02-32229-7629-74

15/02/2011

Konu : Yurtdışında eğitim firmalarına verilen aracılık ve danışmanlık hizmetlerinde belge düzeni

İlgide kayıtlı dilekçenizin incelenmesinden, ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi numaralı mükellefi olduğunuz, yurtdışında yerleşik eğitim firmalarına aracılık ve danışmanlık hizmeti verdiğiniz, söz konusu hizmet kapsamında yurtdışında yerleşik eğitim firması tarafından şirketinize komisyon ödemesi yapıldığı, eğitim hizmetine ilişkin toplam ödemenin müşterileriniz tarafından şirketiniz banka hesaplarına yatırılması durumunda yurtdışındaki şirketin banka hesaplarına komisyon tutarı düşülerek kalan net tutarı havale ettiğiniz; söz konusu ödemenin yurtdışında yerleşik şirketin hesabına yatırılması durumunda ise anılan şirket tarafından komisyon tutarının şirketiniz banka hesaplarına havale edildiği ve yurtdışındaki şirket adına komisyon tutarı kadar fatura düzenlediğiniz, ancak, yurtdışındaki şirket tarafından fatura talebinde bulunulmadığı, anılan şirket tarafından eğitim hizmetine ilişkin tüm faturaların

şirketiniz adına düzenlendiği ve müşterilerinizin adının sadece iş takibi için referans olarak yer aldığı belirtilerek bahsi geçen işlemlerin katma değer vergisi karşısındaki durumu ile belge düzeni konusunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmaktadır.

Katma Değer Vergisi Kanununun verginin konusunu teşkil eden işlemleri düzenleyen 1/1 inci maddesinde; ticari,sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti kapsamında yapılan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmış, aynı Kanunun 6 ncı maddesinde ise işlemlerin Türkiye'de yapılmasını, malların teslim anında Türkiye'de bulunmasını, hizmetin Türkiye'de yapılmasını veya hizmetten Türkiye'de faydalanılmasını ifade ettiği, 8/1-a maddesinde de mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde katma değer vergisinin mükellefinin bu işleri yapanlar olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan aynı Kanunun 11/1-a maddesi ile "...yurt dışındaki müşteriler için yapılan hizmetler" katma değer vergisinden istisna edilmiştir. Aynı Kanunun 12/2 nci maddesinde ise bir hizmetin yurt dışındaki müşteriler için yapılan hizmet sayılabilmesi için hizmetin yurt dışındaki müşteri için yapılmış olması ve hizmetten yurt dışında faydalanılmasının gerektiği hükme bağlanmıştır.

Bu hükümler çerçevesinde, yurt içinde yerleşik şirketiniz tarafından yurt dışındaki okullara, Türkiye'den öğrenci bulmak için verdiği aracılık hizmeti yurtdışında yerleşik okulun öğrenci bulma hizmetinden Türkiye'de faydalanılması nedeniyle katma değer vergisine tabi bulunmaktadır. Adı geçen şirketin yurt dışında yerleşik okul adına düzenleyeceği faturalarda katma değer vergisi hesaplayıp beyan etmesi gerekmektedir.

Ayrıca, yurtiçinde yerleşik adı geçen şirketin yurt dışındaki okullara gidecek öğrencilerden doğrudan bir komisyon alması halinde de bu komisyon, Katma Değer Vergisi Kanununun genel hükümleri uyarınca katma değer vergisine tabi olacaktır.

Diğer yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 215 inci maddesinde; "1. Bu Kanuna göre tutulacak defter ve kayıtların Türkçe tutulması zorunludur. Ancak, Türkçe kayıtlar bulunmak kaydıyla defterlerde başka dilden kayıt da yapılabilir. Bu kayıtlar vergi matrahını değiştirmeyecek şekilde tasdik ettirilecek diğer defterlere de yapılabilir.

2.a) Kayıt ve belgelerde Türk para birimi kullanılır. Belgeler, Türk parası karşılığı gösterilmek şartıyla, yabancı para birimine göre de düzenlenebilir. Şu kadar ki yurt dışındaki müşteriler adına düzenlenen belgelerde Türk parası karşılığı gösterilme şartı aranmaz...." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıdaki hükümlerden de anlaşılacağı üzere, kayıt ve belgelerde Türk Para biriminin kullanılmasının zorunlu olduğu, Türkçe kayıtlar bulunmak şartıyla kanuni defterlerde başka dilden de kayıt yapılabileceği, sadece yurt dışındaki müşteriler adına düzenlenen belgelerde Türk Parası karşılığı gösterilme şartının aranılmayacağı aşikardır.

Öte yandan, anılan Kanunun 227 nci maddesinde, bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu belirtilmiş, 229 uncu maddesinde, fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlanmış, 231 inci maddesinin beş numaralı bendinde ise faturanın, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği ve bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun; "Fatura kullanma mecburiyeti" başlıklı 232 nci maddesinde; "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara,
2. Serbest meslek erbabına,
3. Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara,
4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere,
5. Vergiden muaf esnafa,

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin (**1.1.2010 tarihinden geçerli olmak üzere**) **680,-TL**'yi geçmesi veya bedeli **680,-TL**.'den az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir." hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre; yurtdışında faaliyet gösteren okullara verdiğiniz aracılık ve danışmanlık hizmeti karşılığında hizmetin tamamlandığı tarihten itibaren azami yedi gün içerisinde fatura düzenlemeniz gerekmekte olup, yurt dışındaki müşteriler adına düzenlenecek olan faturaların, Türk parası karşılığı gösterilmeksizin yabancı para birimine göre düzenlenmesi mümkün bulunmaktadır. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Vergi Dairesi Başkanı a.

Grup Müdürü V.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026